

מסורת הש"ס

(א) תענית כו., (ג) תענית כז.; (ג) נסם צרכות יב.; (ד) תענית סו; ע"ש, (ה) פוסק נפסוק לדעת רש"י ל"ג ליה וי"ל דהקדוש קאי ארישא דמתי ושל חמשה ביחתי, (ו) נפ"י מדרים עב, ברכות כה, (ז) ט"ז, (ז) גיטין נט.; (ח) נפ"י ברכ"י תענית כו; ד"ה הכי גרסינן וכו' וי"ע, (ט) נפ"י רש"א ומשנת מהר"ל ס"י קם ונמנן אכניהס ס"י קלח ס"ק כ"ג,

»

גלוין הש"ס

גמ' בשלמא רב הונא קרי בבבתי: ע"י לקמן דף ק" ע"א מורה"כ כי קאלמי:

»

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ואמנטי דולג וכו' דא לאו לשייר צרכיה: (ב) ד"ה מוסף, צרכיה: לל"ל ותיבת פסקא נמחק: (ג) תוב"י אין מתחילין וכו' וציוס השגת וברבינוי ובראשי חדישינו אין לחוש: (ד) ד"ה ואם איתא כי נתקן מה שעשה הראשון שהטעה את היולאים: (ה) בא"ד אמי דלא דלג כל"ל ותיבת הוכא נמחק: (ו) ד"ה שאני וכו' ואפילו ד"ה דאיכא משוס:

»

רבינו חננאל

רב אמר דולג, כלומר כהן קורא ג' ולוי חזר וקורא פסוק אחד מן הפסוקין שלשה שקרא כהן וכו' אחרים, נשארו שלשה ישראל קורא אותן, ושוואל אמר פוסק, כלומר פוסק פסוק אחד לשנים ונושה השמונה תשעה וקורין השלשה משלשה שלשה, משום דלא איפשר אלא בהכי, ואותבינן עליה דרב מיהא דתניא פרשה של ששה פסוקין קורין אותה שנים, של חמשה יחיד קורא אותה, קרא אחד שלשה וחנין שנים השני קורא אותם שנים ופסוק אחד מן הפרשה של אחריה, ויש אומרים ג' קורין מן הפרשה שלאחריה שאין מתחילין מן הפרשה פחות משלשה פסוקין, ופרקי רב שאני התם דאפשר בהכי, כלומר אפשר לו לקרות מן הפרשה שאחריה, אבל בעינין בראשית שהשלישי רוצה לקרות ויהי רקיע, ובעינין צ"ת בני ישראל דסליק עינינא, שאי אפשר לשלישי לקרות מן ובראשי חדישים דהא רביעי קורא ובראשי חדשים, וכיון דלא אפשר להו לקרוא מן הפרשה שאחריה שאחר רוצה לקרותה הילכך דולגין אמר ר' יהושע בן לוי הלכה כיש אומרים, ועוד אמר כשם שאין מתחילין בפרשה פחות משלשה פסוקין, כך אין משיירין פחות משלשה פסוקין.

ומתמוהין השוא ומא התחלה ומה וואחד מפרשה אחרת, מחמיר יש אומרים ואומ' שלשה, שאין מתחילין בפרשה פחות משלשה פסוקין, שיויר דחמיר (בבבשיר) [דמחמיר] תנא קמא ואמר פרשה של חמשה יחיד קורא אותה כולה ואם קרא שלשה והניח שנים, דאיעבד, אבל לכתחילה (ג') שלשה צריך להניח, לא כל שכן שאמר הלכה כיש אומרים למה הוצרך לומר כשם שאין מתחילין כך אין משיירין, ופרקינן מהו דתימא נבנסין שכיחי, והנכנס ששמש שלא קרא מן הפרשה שהתחיל בה אלא פסוק אחד ולא ידע שכבר קרא מן הפרשה שלפניה שני פסוקים ילך ויאמר הקורא פסוק אחד יצא, לפיכך גזר יש אומרים לקרות המתחיל בפרשה שלשה פסוקין, אבל להניח שני פסוקין בפרשה לא הוה גזר דהא שומע הונגה אחריי קורא אותם שני פסוקין ושלישה מפרשה אחרת ולא אחי' למיטעא ולמימר דתרי סגיא, ואם תאמר שמא יצא אחד מן הנכנס (ל) ולא ישימע מה שקרא מן הפרשה האחרת, [ויצאין לא שכיחי], קמיל, ואסיקנא הילכתא דולג והילכתא אמצעי דולג.

הקורא עומד

פרק שלישי

הקורא עומד פרק שלישי מגילה

כב.

אִין מתחילין בפרשה פחות מנ' פסוקים. גזירה משום הנכנסין שלא יטעו לומר שאותו שקרא לפניו לא קרא אלא שני פסוקים וקשה על מנהג שלנו שאנו קורין בפרשת ויחל בתעניות והראשון מתחיל שם והוא לסוף ^(י) שני פסוקים מפרשה שלמעלה וכן

המפטיר צו"ט צחול המועד דפסח שמתחיל מוהקרבנם שהוא לסוף שני פסוקים מראש הפרשה ויש לומר דשאני אלו הפרשיות שהרי ידועות הן לעולם וליכא למטעי וכן פרשה של ראש חדש שהשלישי קורא וציוס השגת ^(י) אין לחוש שמא יאמרו הנכנסים שהשלישי לא קרא אלא שני פסוקים מוציוס השגת שהרי הדבר ידוע לעולם וגם יש להם לחשוב שא"כ לא היה לו להניח כשהגיע לפרשה שהרי גם זו מעין פרשה שהניח צה: **ואם איתא לִמָּאן דאמר דולג דר'יוג**, פירש הקונטרס דלמאן דאמר פוסק לא קשיא מידי דכיון שקרא הראשון שלשה פסוקים אין לפסוק עוד וקשה דהא מאן דאמר פוסק אית ליה שפיר נמי דולג אי לאו גזירה משום הנכנסין והיולאין והכא נהי שאין אנו יכולין לתקן מה ^(י) שעשו הראשונים שהטעו את היולאים שיקצרו שהבא אחריו לא יקרא אלא שני פסוקים מכל מקום היה להם לתקן שלא יטעו הנכנסין לפי שמתחיל זה בשני פסוקים סמוך לפרשה לכך נראה לפרש דלמאן דאמר פוסק לא קשיא מידי דלדידיה תרלי שפיר שאני הכא ^(י) היכא דלא אפשר אכל היכא דאפשר שלא לפסוק פשיטא שאין להפסיק אכל למ"ד דולג תקשה: **שֶׁאֵינִי התם דאפשר**, קשיא הילך נהגו העולם בחולו של מועד של חג שקורא הרביעי כל מה שקראו השנים והא הכא דלא שרינן לא דולג ולא פוסק אלא היכא דלא אפשר ואפילו היכא ^(י) דקאמר משום הנכנסין והיולאין מיהו הלא פשיטא לן שאם קרא אומו שלפני האחרון עד שני פסוקים מסוף הפרשה שבפסח או בעצרת שהאחרון דולג למעלה ולא יקרא שני פסוקים שהניח האחר וגם מפרשה של אחריה כיון דלא הוי מעניינו של יוס: ושאין

דרבא לרב יוסף הלכתא מאי ליה ליה הלכתא ד'דולג ואמצעי דולגן: זה הכלל כל שיש בו מוסף וכו': איבעיא להו תענית צבור בכמה ראש חדש ומועד דאיכא קרבן מוסף ארבעה אבל הכא דליכא קרבן מוסף לא או דלמא הכא נמי איכא מוסף תפלה ת"ש בראשי חדשים ובחולו של מועד קורין ארבעה הא בתענית צבור ג' אימא רישא בשני ובחמישי ובשבת במנחה קורין ג' הא תענית צבור ארבעה אלא מהא ליכא למישימע מינה ת"ש דרב איקלע לבבל בתענית צבור קם קרא בסיפרא פתח בריך חתים ולא בריך נפול כולי עלמא אאנפיהו ורב לא נפל על אפיה מכדי רב בישראל קרא מאי מעמא חתם ולא בריך לאו משום דבעי למיקרי אחרינא בתריה לא רב בכהני קרא דהא א"רב הונא קרי בכהני א"בשלמא רב הונא קרי בכהני איכא שמואל דהא אסי א"דכהני חשיבי דארעא ישראל מיכף כי"פו ליה לרב הונא אלא רב הא עביד ליה בפניו שלא בפניו לא עביד ליה הכי נמי מסתברא דרב בכהני קרא דאי סלקא דעתך בישראל קרא לפניה מאי מעמא בריך לאחר תקנה אי הכי לאחריה נמי לברוך שאני היכא דיתבי רב דמייעל עיילי מיפק

אמר מתחילין בפרשה פחות משלשה פסוקין, שיויר דחמיר (בבבשיר) [דמחמיר] תנא קמא ואמר פרשה של חמשה יחיד קורא אותה כולה ואם קרא שלשה צריך להניח, לא כל שכן דמחמיר יש אומרים, וכיון שאמר הלכה כיש אומרים למה הוצרך לומר כשם שאין מתחילין כך אין משיירין, ופרקינן מהו דתימא נבנסין שכיחי, והנכנס ששמש שלא קרא מן הפרשה שהתחיל בה אלא פסוק אחד ולא ידע שכבר קרא מן הפרשה שלפניה שני פסוקים ילך ויאמר הקורא פסוק אחד יצא, לפיכך גזר יש אומרים לקרות המתחיל בפרשה שלשה פסוקין, אבל להניח שני פסוקין בפרשה לא הוה גזר דהא שומע הונגה אחריי קורא אותם שני פסוקין ושלישה מפרשה אחרת ולא אחי' למיטעא ולמימר דתרי סגיא, ואם תאמר שמא יצא אחד מן הנכנס (ל) ולא ישימע מה שקרא מן הפרשה האחרת, [ויצאין לא שכיחי], קמיל, ואסיקנא הילכתא דולג והילכתא אמצעי דולג.

(א) נראה דחמיר כהן וי"ל ולא יטעם שיעקב מן הפרשה שלאחריה זה לא שכיח דמנמי ס"ית ונפקי קמ"ל.

עין משפט

נר מצוה

כז א מיי פ"י"ב מהלכות תפלה הלכה ג טו"ט"ע א"ח ס"י י' קלח ספיק' 6:
בח ב מיי פ"ו מהלכות כלי המקדש הלכה ו:
בב ג מיי פ"י"ב מהל' תפלה הלכה ג טור ש"ע א"ח ס"י קלח ספיק' ג:
ל ד מיי פ"י"ג שם הלכה ד טו"ט"ע א"ח ס"י מכב ספיק':

»

מוסף רש"י

ביום הראשון, של שבות, בראשית, פרשה ראשונה, ויהי רקיע, פרשת יחי רקיע, לפי שאין בפרשת בראשית לגרע מ' פסוקים כדי קריאת כהן לו ישראל וכן סולן (ותענית כ"ו), דתלתי פסוקין הוי, וסגיא כיוו גרעא (שם כ"ו), דולג, הראשון קורא שלשה פסוקים והשני מתחיל בפסוק שמיים זו הראשון והשנים עמו הרי שלשה, ומשום אין משיירין בפרשה פחות משלשה פסוקים ליכא, משום דלא אפשר (שם), פוסקי, פסוקים הפסוק לשנים, ראשון קורא שני פסוקים ומתי ולוי משלים מתי אומי הפסוק שקרא הכהן עס שנים העומרים (שם, ד') חבניא קרא, שהיה בעל מקרא וידעם בגריסא ובקי בטעמיה (שם), וחסד ד' חנינא), צער גדול, הכהן טרמתי וחזרתי עליו שמייר לי לפסוק הפסוק לשנים לצורך מטיקות שלומדים לפני שאין יכולין לקרות פסוק סולן (שם), הכא נמי לא אפשר, גבי ס"ח, דבדילוג אי אפשר משום הנכנסין והיולאין, אש שני דולג ומתחיל בפסוק שמיים זו הראשון, בני אדם הנכנסין שלא שמעו קריאת הראשון סבורין לומר שלא קרא הראשון אלא שני פסוקים ונפיק מנתי מורכא, וכשהראשון קורא ג' פסוקים וחזוי משייר אלא שנים, איכא גזירת יולאין, דבכתי האזי שני דגבול ליה בשני פסוקים (שם), פרשה של ששה פסוקים, אשאר ימות השנה קאי (שם), ויש אומרים שלשה, מפרשה אחריתי (שם), למאן דאמר דולג לדלוג ולמאן דאמר פוסק פסוק, כלומר פרשה של מנחה פסוקין אמאי קורא שני שלשה פסוקין בפרשה אחרת, לדילוג או ליפסוק (שם), ועי"ש בהגהות הב"ח, דאפשר בהכי, דאית ליה דוחא, שיכול לקרות מפרשה אחרת, אכל הכא לית ליה דוחא, דהא לא מתי למקרי אלא בראשית ויהי רקיע, (שם כח.), אלא מהא ליכא למישימע מינה, דוחאי מתני לאו כולה דוקא, אלא חל מניינו דוקא, או רישא או סיפא, ותנא אידך אטו ההוא ולא ידעינן הי מניינו דוקא דנגמר מיניה (שבת קכא.), רב הונא, יתראל הוה (גיטין סג).